

Cel:

Zadaniem niniejszego przewodnika jest przedstawienie zagadnień które będą przedmiotem nauczania, realizowanego w ramach przedmiotu Ratownictwo medyczne. Przedmiot ten stanowi wprowadzenie do medycyny ratunkowej i medycyny katastrof, realizowanych w latach następnych w ramach ścieżki dydaktycznej studentów kierunku Lekarsko-Dentystycznego.

Podstawowym celem programu nauczania jest zapoznanie studentów z zasadami prawidłowego i samodzielnego rozpoznawania stanów zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego i zewnętrznego oraz specyfiką postępowania ratunkowego w stanach zagrożenia życia na wstępnym etapie (przedszpitalnym) udzielania pacjentowi pomocy medycznej.

Głównym celem do osiągnięcia jest nauczenie studentów myślenia ratowniczego w ramach realizacji poznawanych procedur ratowniczych i medycznych.

Formy kształcenia:

Przedmiot realizowany jest w formie wykładów, seminariów, ćwiczeń (symulacji).

Wykłady (7 godz.) – realizowane w formie konwersatoryjnej, mające na celu wprowadzenie studentów w specyfikę ratownictwa medycznego i medycyny ratunkowej, rolę lekarza dentysty w udzielaniu pomocy medycznej na poziomie przedszpitalnym.

Seminaria (2 godz.) – stanowią forum dyskusyjne nad wybranymi zagadnieniami opracowanymi samodzielnie przez studentów według przedstawionego w Przewodniku programu.

Ćwiczenia (6 godz.) – pozwalają studentom nabyć umiejętności praktyczne, związane głównie z wykonywaniem procedur ratunkowych i wstępnym leczeniem pacjentów w stanach nagłych. Symulacje pozwalają na sprawdzenie i doskonalenie umiejętności praktycznych w środowisku zbliżonym do rzeczywistego miejsca udzielania pomocy pacjentom (gabinet dentystyczny, przychodnia, przypadkowe miejsce).

Wymagania

Wszystkie zajęcia opisane w przewodniku są obowiązkowe.

Studenci posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu udzielania pierwszej pomocy, które nabyli podczas I i III roku studiów, w ramach przedmiotów „Pierwsza Pomoc” oraz „Anestezjologia i Intensywna terapia”.

Studenci uczestniczą w zajęciach przygotowani pod względem teoretycznym, według przedstawionych w Przewodniku zagadnień.

Studenci uczestniczą w zajęciach w stroju umożliwiającym swobodę podczas ćwiczeń.

Uwagi

Inne, nie opisane w przewodniku zagadnienia reguluje regulamin studiów i regulamin zajęć prowadzonych w Zakładzie Medycyny Katastrof i Pomocy Doraźnej UJCM.

 Koordinator przedmiotu: mgr Katarzyna Długosz

Program zajęć :

Wykłady:

1. Medycyna ratunkowa - cele, zadania, organizacja. Rozpoznawanie i postępowanie ratunkowe w stanach zagrożenia życia- ostra niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, niewydolność centralnego systemu nerwowego.
2. Dorosły w stanie zagrożenia życia.
3. Dziecko w stanie zagrożenia życia.

Seminarium:

1. Postępowanie ratunkowe w obrażeniach ciała.

Ćwiczenia:

1. a. Postępowanie ratunkowe w ostrej niewydolności oddechowej, niewydolności krążenia, niewydolności CSN u dorosłych i dzieci (badanie lekarskie, udrażnianie d.o., wentylacja, tlenoterapia).
- 1.b. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa dorosłych i dzieci (AED, przyrządowe udrożnienie d.o., wentylacja workiem samorozprężalnym).
- 2.a. Postępowanie z pacjentem urazowym, ofiarą wypadku (badanie ABCDE, badanie urazowe).
- 2.b. Metody zaopatrywania obrażeń (tamowanie krwotoków, stabilizacja złamań, skręceń)

Literatura obowiązkowa:

1. John Emory Campbell, Roy Lee Alson: *ITLS International Trauma Life Support. Ratownictwoprzedszpitalne w urazach. Wydanie VIII.* Medycyna Praktyczna, 2017, (wybrane rozdziały wskazane przez prowadzącego).
2. *Wytyczne resuscytacji krążeniowo-oddechowej 2015*, Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2016 (wybrane rozdziały wskazane przez prowadzącego).
3. Jevon P., *Pierwsza pomoc w gabinecie dentystycznym* (red. wyd. pol. Brongel L.), ElsevierUrban&Partner, Wrocław, 2012.

Literatura uzupełniająca:

1. *Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u dzieci*, Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2010.
2. Plantz S.H., Wipfler E.J., *NMS. Medycyna ratunkowa* (red. wyd. pol. Jakubaszko J.), ElsevierUrban&Partner, Wrocław, 2008 (rozdziały: 2, 3, 17, 18, 19).

Zagadnienia do opracowania na seminarium:

• **Seminarium:**

1. Pacjent urazowy – specyfika pacjenta urazowego
2. Uraz
 - a. Definicja
 - b. Rodzaje urazów i mechanizm urazu
 - Urazy komunikacyjne
 - Urazy tępe, penetrujące (przenikające)
 - Niskoenergetyczne, wysokoenergetyczne
3. Obrażenia
 - a. Definicja
 - b. Rodzaje obrażeń
 - Izolowane ,wielomiejscowe, mnogie, wielonarządowe
4. Wstrząs (podstawy)
 - a. Definicja
 - b. Rodzaje
 - c. Patomechanizm
 - d. Objawy
 - e. Rozpoznanie
5. Wstępne postępowanie we wstrząsie:
 - Tamowanie krwotoków
 - Tlenoterapia
 - Zapewnienie komfortu termicznego (ogrzanie)
 - Uspokojenie (sedacja)
 - Postępowanie przeciwbólowe (leki p/ bólowe, unieruchamianie obrażeń)
 - Płynoterapia
6. Postępowanie z pacjentem urazowym (standard ITLS)
 - a. Ocena miejsca zdarzenia
 - b. Badanie wstępne
 - Ogólne wrażenie
 - Ocena C-ABCDE
 - Wywiad SAMPLE, wywiad lekarski
 - c. Badanie urazowe „head to toe”
 - d. Badanie miejscowe
7. Urazy poszczególnych okolic ciała
 - a. Najczęstsze obrażenia, charakterystyczne objawy, sposób badania, spodziewane zmiany w badaniu, itd.:
 - Czaszki i twarzoczaszki
 - Szyi
 - Klatki piersiowej (odma opłucnowa i śródpiersiowa, tamponada serca, wiotka klatka piersiowa)
 - Brzucha (urazy narządów mięszsowych i układu pokarmowego, wytrzewienie)
 - Miednicy (urazy układu moczowo – płciowego)
 - Kończyn górnych i dolnych (złamanie, zwichnięcie, amputacja urazowa)
 - Kręgosłupa

Zagadnienia do opracowania na ćwiczenia:

• **Ćwiczenie 1a (60min)**

1. Ostra niewydolność oddechowa
 - a. Przyczyny
 - b. Objawy
 - c. Rozpoznanie
2. Zasady tlenoterapii
 - a. Biernej
 - b. Czynnej
3. Ostra niewydolność krążenia
 - a. Przyczyny
 - b. Objawy
 - c. Rozpoznanie
 - d. Leczenie wstępne
4. Schemat oceny pacjenta ABCDE
 - a. Ocena podstawowych parametrów życiowych
 - b. Wywiad SAMPLE
5. Specyfika pacjenta pediatrycznego:
 - a. Ocena pacjenta pediatrycznego
 - b. Rozpoznawanie niewydolności oddechowej w różnych grupach wiekowych
 - c. Leczenie najczęstszych zaburzeń ukł. oddechowego u dzieci
 - zadławienie
 - anafilaksja
 - infekcje górnych d.o.
 - zatrzymanie oddechu
6. Ćwiczenie podsumowujące, prowadzone w oparciu o scenariusz kliniczny

• **Ćwiczenie 1b (75min)**

1. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa dorosłych i dzieci
 - a. Algorytm BLS AED (rozszerzony o badanie tętna i podawanie leków)
 - b. Rytmy defibrylacyjne i niedefibrylacyjne
 - rozpoznawanie na zapisie EKG
 - specyfika leczenia
 - c. Adrenalina w resuscytacji
2. Bezprzyrządowe udrożnienie dróg oddechowych
3. Zabezpieczenie drożności dróg oddechowych przyrządowe
 - a. Rodzaje, dobieranie i zakładanie rurki UG
 - b. Rodzaje, dobieranie i zakładanie rurki nosowo-gardłowej
 - c. Rodzaje, dobieranie i zakładanie maski krtaniowej
 - d. Rodzaje, dobieranie i zakładanie rurki krtaniowej
 - e. Procedura intubacji dotchawiczej
4. Wentylacja pacjentów workiem samorozprężalnym
 - a. We współpracy z maską twarzową
 - b. We współpracy z maską, rurką krtaniową
 - c. We współpracy z rurką intubacyjną
 - d. Technika wentylacji workiem samorozprężalnym
5. Rola i zadania zespołu resuscytacyjnego
6. Ćwiczenie podsumowujące, prowadzone w oparciu o scenariusz kliniczny

- **Ćwiczenie 2a (60 min)**

1. Postępowanie z pacjentem urazowym, ofiarą wypadku:
 - a. Badanie urazowe
 - Schemat badania lekarskiego w medycynie stanów nagłych
 - Badanie według schematu ABCDE
 - Badanie urazowe wg standardu ITLS
 - Badanie podmiotowe wg SAMPLE i wywiad lekarski
 2. Raportowanie według schematu ATMIST
 3. Ćwiczenie podsumowujące, prowadzone w oparciu o scenariusz kliniczny

- **Ćwiczenie 2b (75min)**

1. Metody zaopatrywania obrażeń
 - a. Tamowanie krwotoków
 - ucisk bezpośredni
 - opatrunek uciskowy
 - opaska uciskowa, staza taktyczna
 - b. Zaopatrywanie ran
 - zaopatrywanie krwawień, rodzaje opatrunków i technika ich zakładania
 - zaopatrywanie ran brzucha (wytrzewienie)
 - stabilizacja ciała obcego w ranie
 - c. Unieruchamianie złamań skręceń
 - przy pomocy elementów otoczenia
 - przy pomocy szyn Kramera
 - przy pomocy szyn próżniowych
 - d. Stabilizacja kręgosłupa
 - stabilizacja ręczna
 - zakładanie kołnierza
 - przy pomocy materaca próżniowego
 - na desce ortopedycznej
2. Ćwiczenie podsumowujące, prowadzone w oparciu o scenariusz kliniczny